

De negen kruispunten van Mastenbroek

5 K R U I S V L I E T

Vermeldingen op kaarten

1787	Kruysvlied
1807	--
1832	--
1844	--
1851	--
1868/89	--
1897	Kruisvliet
1975	--
2000	--

Omschrijving

Ligging: op de kruising van de Kerkwetering en de Oude Wetering, bij de kerk van Mastenbroek.

Object: kruising van de zuid-noord en west-oost lopende weteringen.

Naamsverklaring

Het woord 'vliet' is min of meer een synoniem voor wetering, terwijl 'kruis' vermoedelijk staat voor de kruising van de Oude Wetering en de Kerkwetering. Deze is overigens niet geheel recht, omdat de dwarswetering hier verspringt.

In de oudste brugregisters, waaronder dat van 1407, wordt in het algemeen gesproken van kruiswegen: voor degenen die al dan geen onderhoudsplicht in 'cruusweghe' hebben, gelden afwijkende regimes voor het onderhoud van bruggen en weteringen. Over kruisvlieten wordt in de geraadpleegde bronnen in dit verband niet gesproken.

Overigens kan het element 'kruis' in toponiemen in het algemeen duiden op een grensmerk in de vorm van een kruis of op de aanwezigheid dan wel nabijheid van een wegwijk of devotiekapel. De nabijheid van de kerk van Mastenbroek zou eventueel van invloed op de naamgeving Kruisvliet geweest kunnen zijn.

Bijzonderheden

De naam is zeker niet algemeen bekend, en komt derhalve op de kaarten en in de bronnen slechts nu en dan voor. De 18de-eeuwse brugregisters geven bijvoorbeeld een duiker 'op de Kerck-Stege bij Kruijsvlied' (1742) en een optrekzijltje en duiker 'by Kruysvliet' (ca 1725, nr. 15) en 'bij Kruisvliet' (1752, 1762). Met de 'Kerck-Stege' wordt de weg langs de noordzijde van de Kerkwetering-oost, dus langs de kerk, bedoeld, waar hij ook nu nog ligt. - De kaart van Sorg (1807) vermeldt op dit punt slechts 'KERK van Mastebroek'.